

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE
INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

INTEGRITY INSPECTORATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(022) 820 601, fax (022) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr.170/29

mun. Chișinău

11.11.2024

Inspectoarea de integritate principală a Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Tatiana PLEȘCA, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Iurie Rusu, consilier în Consiliul com. Chișcăreni, r-nul Sîngerei, în temeiul art. 35 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

CONSTATĂ:

La 18.09.2024 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea referitor la pretinsa încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Iurie Rusu, consilier în Consiliul com. Chișcăreni, r-nul Sîngerei, care a fost repartizată aleatoriu prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor, sub nr. 202402280011, în condițiile art. 30 alin. (1) al Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare – Legea nr. 132/2016).

Potrivit sesizării dl Iurie Rusu a admis o încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese urmare a participării la luarea deciziei nr.06/02 în ședința Consiliului com. Chișcăreni din 03.09.2024 care o viza inclusiv pe dna XXXXX, soție – persoană apropiată, exprimându-și poziția prin aplicarea votului „pro” în subiectul examinat.

Reieșind din materialele cazului disponibile s-a stabilit că la ședința Consiliului com. Chișcăreni din 03.09.2024 dl Iurie Rusu, în exercitarea mandatului său de consilier, a participat la luarea deciziei „Cu privire la desemnarea candidaților membrilor pentru constituirea organelor electorale”, care o viza inclusiv pe dna XXXXX, soție – persoană apropiată. Ulterior, la 06.09.2024 în cancelaria ANI a fost înregistrată declarația privind conflictul de interese real înaintată de dl Iurie Rusu, consilier în Consiliul com. Chișcăreni, potrivit căreia în cadrul ședinței Consiliului com. Chișcăreni din 03.09.2024 acesta a participat la votarea deciziei nr. 06/02 prin care în calitate de membru (în rezervă) al Biroului electoral al secției de votare nr. 258/21 s. Chișcăreni a fost desemnată dna XXXXX, soția acestuia, persoană apropiată, fiind indicat că a participat la vot din neatenție.

Fiind atestată o bănuială rezonabilă privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 prin procesul-verbal nr. 136/29 din 04.10.2024 în privința dlui Iurie Rusu, consilier în Consiliul com. Chișcăreni, r-nul Sîngerei, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-29/8417 dl Iurie Rusu a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese cât și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

Potrivit datelor din *SIA e-Integritate* dl Iurie Rusu, consilier în Consiliul com. Chișcăreni, r-nul Sîngerei (IDNP XXXXX) deține calitatea de subiect al declarării, în sensul art. 3 alin. (1) lit. b) al Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale (*în continuare - Legea nr. 133/2016*).

În temeiul prevederilor art. 19, art. 20 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 au fost solicitate și recepționate informațiile și documentele relevante controlului, analiza cărora permite a conchide următoarele:

Potrivit Hotărârii CEC nr. 2010 din 26.12.2023 dlui Iurie Rusu i-a fost atribuit mandatul de consilier în Consiliul com. Chișcăreni, r-nul Sîngerei.

Materialele prezentate de Primăria com. Chișcăreni, r-nul Sîngerei prin înscrisul înregistrat cu nr. 11460 atestă că, conform Listei consilierilor prezenți la ședința ordinară a Consiliului com. Chișcăreni din 03.09.2024 prezența la ședință a fost consemnată de către 12 consilieri, inclusiv dl Iurie Rusu. Reieșind din procesul-verbal al ședinței Consiliului com. Chișcăreni din 03.09.2024 s-a examinat chestiunea „*Cu privire la desemnarea candidaților membrilor pentru constituirea organelor electorale*”. Suplimentar, din conținutul procesului-verbal menționat se denotă existența a 2 proiecte de decizii pe marginea chestiunii vizate – unul înaintat de primarul localității, XXXXX, și altul ca rezultat al amendamentelor propuse de consilierii locali. Astfel, mai mulți consilieri locali au propus modificări în componența birourilor electorale ale secțiilor de votare care au fost supuse examinării, în contextul dat președintele ședinței, dl XXXXX, înaintând propunerea de includere pe lista membrilor biroului electoral al secției de votare nr. 28/21 s. Chișcăreni, de rezervă, a candidaturii dnei XXXXX. Se desprinde, că proiectele de decizii pe marginea chestiunii vizate supra au fost suspuse votului separat, astfel că atunci când a fost supus votului proiectul de decizie parvenit din partea primarului, care nu includea candidatura dnei XXXXX pe lista membrilor biroului electoral al secției de votare nr. 28/21 s. Chișcăreni, au votat „pro” 5 consilieri locali, împotrivă - 0, abținut – 7, fiind consemnat numele și prenumele a mai multor consilieri care nu au participat la vot, inclusiv dl Iurie Rusu. Pe de altă parte, fiind dat citire proiectul de decizie nr. 2 „*Cu privire la desemnarea candidaților membrilor pentru constituirea organelor electorale*” cu amendamentele propuse de către consilierii locali, care conținea inclusiv candidatura dnei XXXXX pe lista membrilor biroului electoral al secției de votare nr. 28/21 s. Chișcăreni, au votat „pro” 7 consilieri locali, împotrivă - 0, abținut – 5, fiind consemnat că s-au abținut de la vot consilierii XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, de unde rezultă cert că dl Iurie Rusu a votat „pro”.

În altă ordine, în vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-29/8566 remisă dlui Iurie Rusu (recepționată la 14.10.2024) acestuia i-a fost solicitată prezentarea poziției/punctului de vedere asupra obiectului controlului inițiat în privința sa. De menționat, că până la data emiterii prezentului act de constatare subiectul controlului nu a dat curs demersului inspectorului de integritate și nu a prezentat vreo poziție a sa asupra cazului supus examinării.

Cadrul legal aplicabil speței:

În temeiul art. 9 alin. (3) din Codul administrativ prin sesizare se informează autoritatea publică cu privire la o problemă de interes personal sau public.

În sensul art. 85 alin. (3) Cod administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Mai mult, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare,

conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt, în baza art. 87 alin. (1) din codul precitat.

Potrivit art. 92 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele și toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților.

În temeiul statuărilor art. 19 lit. b) al Legii nr. 132/2016 inspectorul de integritate efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese [...].

Art. 30 alin. (10) din Codul electoral stabilește că candidaturile a 3 membri ai biroului electoral al secției de votare se propun de către consiliile locale.

În sensul art. 12 alin. (1)-(3) din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local, consilierul dispune de dreptul de vot deliberativ asupra tuturor chestiunilor examinate la ședința consiliului. Consilierul are dreptul la un singur vot. Consilierul aplică dreptul de vot, pronunțându-se „pentru” sau „contra” ori abținându-se de la luarea unei decizii.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016 *conflict de interese* reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legi. *Interesul personal* este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale. Persoană apropiată este [...] persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarării (soră) [...].

Conform art. 12 alin. (3)-(4) din Legea nr. 133/2016 care reglementează categoriile conflictelor de interese și modul de declarare a acestora, *conflictul de interese real* apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică. În cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat: a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află; b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

În temeiul art. 12 alin. (5) al aceleiași legi, informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică. Iar, în baza alin. (7) al articolului precitat [...] consilierii locali sunt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află.

Conflictul de interese real al subiecților menționați la art. 12 alin. (7), inclusiv a consilierilor locali, se soluționează de către Autoritatea Națională de Integritate în termen de 3 zile lucrătoare de

la primirea informației privind existența unui conflict de interese real, în temeiul art. 12 alin. (8) al aceleiași legi.

Subsecvent, în temeiul prevederilor art. 14 alin. (2)- (4) din legea precitată, conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz. Până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii. Subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la [...] participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor. În cazul soluționării conflictului de interese real prin abținere, prevederile art. 12 alin. (4)–(9) nu se aplică, subiectul declarării fiind obligat să informeze cu privire la soluționarea prin abținere [...] Autoritatea Națională de Integritate [...].

În contextul dispozițiilor art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016 *conflictul de interese consumat* reprezintă fapta subiectului declarării [...] de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, [...] cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Totodată, în temeiul prevederilor art. 3 al Legii integrității nr. 82/2017 *interesul public* reprezintă interesul general de dezvoltare a bună-stării societății în ansamblu și de realizare a intereselor private legitime, garantat prin funcționarea entităților publice și private, precum și prin exercitarea atribuțiilor de serviciu ale agenților entităților date în strictă conformitate cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere al utilizării resurselor.

În sensul art. 14 din Legea integrității nr. 82/2017, în vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, agenții publici, împreună cu conducătorul entității publice și, după caz, cu ANI, sunt obligați să identifice și să trateze conflictele de interese care apar în activitatea lor profesională în termenele și modul prevăzute de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale. Agentul public are următoarele obligații în legătură cu identificarea și tratarea conflictelor de interese, care se îndeplinesc în condițiile legislației speciale: a) să declare în scris, în termen de 3 zile, conducătorului entității publice despre conflictul de interese real apărut în cadrul activității sale profesionale, explicând natura conflictului de interese și cum acesta influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor sale; b) să evite consumarea conflictului de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sunt amenințate de conflictul de interese, până la soluționarea acestuia.

Nu în ultimul rând, se reliefează că art. 11 al Legii nr. 133/2016 stabilește un set de principii generale de evitare de către subiecții declarării, în procesul îndeplinirii atribuțiilor lor de serviciu, a conflictelor de interese, statuând, în special, asupra obligativității servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, asigurării transparenței și a controlului public al activității precum și responsabilității individuale și exemplului personal. Mai mult, alesul local este dator să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației, în sensul art.10 alin. (1) al Legii nr. 768/2000.

Nedeclararea conflictului de interese constituie faptă contravențională și se sancționează în temeiul art. 313² alin. (1) din Codul contravențional.

Aprecierea inspectorului de integritate prin prisma cadrului legal relevant:

Fiind reținute circumstanțele cauzei cumulativ cu materialul probator acumulat, s-a determinat cu certitudine că în cadrul ședinței Consiliul com. Chișcăreni, r-nul Sîngerei din 03.09.2024 dl Iurie Rusu, consilier local, a participat la examinarea chestiunii și la adoptarea deciziei nr. 06/02 „Cu privire la desemnarea candidaților membrilor pentru constituirea organelor electorale” prin care

s-a decis *desemnarea candidaturilor pentru funcția de membru al Biroului electoral al secțiilor de votare Chișcăreni, Slobozia-Chișcăreni, Nicolaevca, conform anexei nr.1*, inclusiv a dnei XXXXX soție – persoană apropiată în sensul art. 3 al Legii nr. 133/2016, pe lista membrilor biroului electoral al secției de votare nr. 28/21 s. Chișcăreni.

Astfel, în contextul celor determinate precum și reieșind din prevederile sus-citate, se subliniază că *conflictul de interese real* apare în cazul în care subiectul declarației este chemat să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică. La caz, existența interesului personal (orice interes material sau nematerial) al dlui Iurie Rusu, consilier în Consiliul com. Chișcăreni, r-nul Sîngerei, rezultă din relația sa cu persoana apropiată – soție, XXXXX, vizată în decizia Consiliului com. Chișcăreni nr. 06/02 din 03.09.2024.

Subsecvent, conștientizând asupra situației dat fiind legătura de rudenie cu dna XXXXX, consilierul în cadrul Consiliului com. Chișcăreni, r-nul Sîngerei, dl Iurie Rusu, era obligat să informeze ANI imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre situația de conflict de interese real în care se află și să nu participe la luarea deciziei nr. 06/02 în cadrul ședinței Consiliului com. Chișcăreni din 03.09.2024, ANI la rândul său urmând să soluționeze conflictul de interese real prin oferirea subiectului declarației a unei soluții, în temeiul art. 14 alin. (8) din Legea nr. 133/2016.

În ordinea obiectului supus examinării se reliefează, că abia la 06.09.2024 în cadrul ANI a fost înregistrată declarația privind conflictul de interese real înaintată de dl Iurie Rusu, consilier în Consiliul com. Chișcăreni, r-nul Sîngerei, prin care acesta aduce la cunoștința ANI faptul participării sale în cadrul ședinței Consiliului com. Chișcăreni din 03.09.2024 și votării deciziei nr. 06/02 care vizează numirea soției sale, XXXXX, în calitate de membru (în rezervă) al Biroului electoral al secției de votare nr. 28/21 s. Chișcăreni, relevându-se în context că aceasta a fost întocmită și remisă în atenția ANI ulterior participării subiectului declarației la luarea deciziei vizate, conflictul de interese fiind consumat, prin prisma prevederilor art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016.

La caz, se subliniază că atunci când s-a aflat în situația de a participa la luarea/votarea în cadrul ședinței Consiliului com. Chișcăreni din 03.09.2024 a deciziei „*Cu privire la desemnarea candidaților membrilor pentru constituirea organelor electorale*” care o viza și pe dna XXXXX, soție, subiectul declarației nu a manifestat vreo intenție de a soluționa situația de conflict de interese real în care se afla, or, normele legale instituite de legiuitor care reglementează conduita subiectului declarației în latura conflictului de interese reprezintă norme imperative, de la dispoziția cărora nu se admite nicio derogare, sub sancțiune.

Astfel, în rezultatul examinării materialelor acumulate în cadrul dosarului de control coroborate cu prevederile cadrului normativ incident speței, prin prisma principiului pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, inspectorul de integritate conchide asupra încălcării de către consilierul în Consiliul com. Chișcăreni, r-nul Sîngerei, dl Iurie Rusu, a regimului juridic al conflictelor de interese, manifestată prin nedeclararea în modul stabilit a conflictului de interese real, în conformitate cu art. 12 alin. (5) și (7) din Legea nr. 133/2016, în cazul participării la luarea/votarea deciziei nr. 06/02 „*Cu privire la desemnarea candidaților membrilor pentru constituirea organelor electorale*” în cadrul ședinței Consiliului com. Chișcăreni din 03.09.2024 care o viza și pe dna XXXXX, soție – persoană apropiată.

Fapta subiectului declarației în privința căruia s-a constatat că acesta a participat la luarea unei decizii, cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea

mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză, în sensul art. 23 alin. (4) al Legii nr.133/2016.

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr.132/2016 în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a participat la luarea unei decizii, cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prevederile art. 39 alin. (1) din Legea nr.132/2016 stabilesc că în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate: a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică; b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. În contextul alin. (2) din articolul indicat supra, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Prin urmare, la etapa aprecierii faptelor admise de dl Iurie Rusu și coroborării acestora în contextul aplicării efectelor ca rezultat al constatării încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, prin prisma art. 39 alin. (2) al Legii nr. 132/2016, reținând lipsa comiterii anterior de către subiectul declarării a unor abateri similare, natura abaterii, funcția deținută, inspectorul de integritate consideră neproportională aplicarea în privința acestuia a măsurii privind încetarea raporturilor de muncă și interdicției de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Totodată, inspectorul de integritate relevă că fapta subiectului declarării în partea ce ține de nedeclararea conflictului de interese real în care s-a aflat conține elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 313² alin. (1) din Codul contravențional.

Concluzionând cele constatate, în conformitate cu prevederile art. art. 19, 37-39 din Legea nr. 132/2016 cât și art. 23 din Legea nr. 133/2016, inspectoarea de integritate, -

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Iurie Rusu, consilier în Consiliul com. Chișcăreni, r-nul Sîngerei, manifestată prin nedeclararea conflictului de interese real în modul stabilit de art. 12 alin. (5)-(7) din Legea nr. 133/2016, fapt prin care a admis consumarea conflictului de interese real, în sensul art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016, în circumstanțele de drept și de fapt expuse în partea constatatoare a prezentului act.
2. Se aduce la cunoștința dlui Iurie Rusu actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4.

**Inspectoare de integritate principală
a Inspectoratului de Integritate**

Tatiana PLEȘCA